

Notat om tilråding av vedtak om kontrollområdeforskrift

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler



Til: Avdelingsdirektør Elisabeth Wilmann

Dato: 26. november 2019

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2019/215891

VEDTAK OM FASTSETTELSE AV ENDRINGSFORSKRIFT

-om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland fylker.

Innholdet i endringsforskriften

Endringsforskriften oppretter en bekjempelsessone innenfor eksisterende kontrollområde for pankreassykdom (PD) rundt lokalitet 26315 Nordgjæslingan i Vikna kommune.

Formålet med endringsforskriften er å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD), og hindre at PD etablerer seg i området, ved hjelp av smittebegrensende tiltak og samordnet brakklegging.

Kontrollområdet består av en bekjempelsessone og overvåkingssone.

Endringsforskriften legger restriksjoner på aktivitet i bekjempelsessonen for å forhindre smitte ut fra området.

Bakgrunn for forskriften som foreslås:

Forskrift om kontrollområde for PD i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland ble opprettet 15. desember 2017 og inneholdt tre bekjempelsessoner.

Sone 1, Bekjempelsessone Risværgalten i Nærøy, Vikna og Leka kommuner ble opphevet og omgjort til en del av overvåkingssonen 20. april 2018 etter at kravene til vask, desinfeksjon og brakklegging i forskriftens § 5 andre og tredje ledd var gjennomført.

Sone 2, Bekjempelsessone Øksningen i Bindal, Sømna og Brønnøy kommuner, ble opphevet og innlemmet i overvåkingssonen 12. juli 2018, etter at kravene til vask, desinfeksjon og brakklegging i forskriftens § 5 andre og tredje ledd var gjennomført. Brakkleggingsområdet Flatanger Nord i Sone 3 ble samme dato tatt inn i overvåkingssonen.

Sone 3, Bekjempelsessone Flatanger og Vikna, ble opphevet og tatt inn i overvåkingssonen 19. februar 2019, etter at kravene til vask, desinfeksjon og brakklegging i forskriftens § 5 andre og tredje ledd var gjennomført.

Kontrollområdet for PD i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland, bestod etter det av overvåkingssonen, og tiltakene som gjelder i den, fra 19. februar 2019.

Mattilsynet mottok 3. september 2019 varsel om mistanke om PD på lokalitet Nordgjæslingen. Mattilsynet ble varslet av Emilsen Fisk AS som driver lokaliteten. Mistanken bygget på gjennomført helsekontroll og prøvesvar fra laboratorium. Lokaliteten ble båndlagt 4. september 2019.

Mattilsynet foretok en inspeksjon av lokalitet Nordgjæslingen onsdag 4. september 2019, og tok ut prøver av fisk fra lokaliteten. Mattilsynet sendte 5. september 2019 varsel om vedtak om tømning av fisk fra lokalitet Nordgjæslingen, med frist for gjennomføring 19. september 2019.

Den 9. september 2019 mottok Mattilsynet melding fra Veterinærinstituttet om at PD subtype SAV 2 var påvist på fisk ved lokalitet Nordgjæslingen, på grunnlag av kliniske symptomer, obduksjonsfunn og nye analyseresultater.

Mattilsynet region Midt fattet vedtak om tømning av fisk fra lokalitet Nordgjæslingen 18. september 2019. I vedtaket endret region Midt fristen for gjennomføringen av vedtaket til innen 15. august 2020.

Mattilsynet ser alvorlig på sykdomspåvisning nord for fastsatt nasjonal PD-sone. Det er et langsiktig mål å unngå at PD blir en endemisk sykdom i nordlige deler av Trøndelag og Bindalsområdet, og at smitte spres videre nordover.

Generelt om pankreassykdom (PD)

Fiskeysykdommen pankreassykdom (PD) er en av de mest alvorlige sykdommene på laks i norsk oppdrett. PD kan ikke behandles med medikamenter. Det er godkjent vaksiner mot sykdommen, men med begrenset virkning. Sykdommen er oppført i del 3 over sykdommer som er listeførte i gjeldende sykdomsforskrift for akvatiske dyr¹.

Bekjempelsen av listeførte sykdommer på akvatiske dyr baserer seg på kravene i sykdomsforskriften.

Forskrift om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr² regulerer de tiltak som settes inn mot sykdommen. I følge forskriften ligger nordlige deler av Trøndelag og Nordland i nasjonal overvåkingssone for PD.

PD forårsakes av et virus som betegnes som Salmonid alfavirus (SAV) eller PD-virus. Det finnes i alt seks kjente subtyper av viruset hvorav to (SAV2 og SAV3) er kjent i Norge.

Pr. november 2019 er status for forekomst av PD følgende:

- Områdene sør/øst for Jærens rev og nord for Sømna er å betrakte som fri for begge subtyper av PD-viruset.
- PD av subtype SAV2 ble i løpet av 2017/18 påvist i flere anlegg i området fra Skjemta i Trøndelag til og med Sømna i Nordland. I dette området er det opprettet et kontrollområde for å bekjempe og om mulig utrydde sykdommen (Kontrollområdeforskrift for pankreassykdom (PD), Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland). Infiserte anlegg i dette området er i løpet av 2018 tømt for fisk etterfulgt av rengjøring, desinfeksjon og brakklegging, inklusive to

¹ Forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr.

² Forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr.

måneders områdebrakklegging. Det er i september 2019 påny påvist PD på fisk i anlegg i dette området. Fisken i anlegget som nå har fått påvist PD SAV2 er satt ut våren 2019. Det ble 13. november 2019 varslet om mistanke om PD ved en nærliggende lokalitet i det samme området.

- PD av subtype SAV2 forekommer, med få unntak, endemisk i området fra Stadt i sør og til Skjemta (Buholmrosa fyr) i Trøndelag. PD av subtype SAV2 forekommer ikke endemisk sør for Stadt. I november 2018 ble det påvist PD subtype SAV2 i to anlegg i Sognefjorden. Det ble opprettet et kontrollområde for å bekjempe og om mulig utrydde sykdommen (Kontrollområdeforskrift for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr, Gulen, Høyanger, Hyllestad og Solund kommuner, Sogn og Fjordane). Infiserte anlegg i dette området er tømt for fisk etterfulgt av rengjøring, desinfeksjon og brakklegging, inklusive to måneders koordinert brakklegging av hele bekjempelsessonen. Det er i november 2019 påvist PD subtype SAV2 i ett anlegg i Vindafjorden i Rogaland og ytterligere mistanke om PD subtype SAV 2 i et nærliggende anlegg
- PD av subtype SAV3 forekommer, med få unntak, endemisk i området fra Jæren i sør til Stadt i nord, og som spredte tilfeller i området mellom Stadt og Hustadvika. PD av subtype SAV3 forekommer ikke endemisk nord for Hustadvika. PD SAV3 ble påvist i ett anlegg på Nordmøre i oktober 2018. Det ble opprettet et kontrollområde for å bekjempe og om mulig utrydde sykdommen (Kontrollområdeforskrift for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr, Smøla, Aure, Tingvoll, Halså, Hitra, Frøya, Snillfjord og Hemne kommuner, Møre og Romsdal og Trøndelag). Infiserte anlegg i dette området er tømt for fisk etterfulgt av rengjøring, desinfeksjon og brakklegging, inklusive to måneders koordinert brakklegging av bekjempelsessonen.

Utbredelse av soner

Mattilsynet legger til grunn at SAV 2 har en overlevelse i sjøvann som tilsier at smitte kan spres med vannstrømmen over lange avstander. Med bakgrunn i lokale forhold og vurderinger, innspillene i høringen og vurderinger fra kunnskapsstøtte, foreslår Mattilsynet å opprette følgende bekjempelsessone:

Bekjempelsessonen opprettes omkring lokaliteten 26315 Nordgjæslingen. Bekjempelsessonen omfatter lokalitetene 26315 Nordgjæslingen, 39797 Småholman, 12590 Helligholmen, 37177 Djuptaren, 10256 Bondøya, 28916 Tjærnholmen, 30076 Kyrøyene, 32057 Lyngøy, 26335 Geitholmen, 30997 Skrubbholmen, 13959 Oterholmen, 32837 Ursbakken, 31357 Geitryggen, 13581 Ramstadholmen, 13681 Ryumsjøen Reipholmen og 13685 Marøya.

Det foretas ingen endringer av overvåkingssonen som gjelder i eksisterende kontrollområdeforskrift.

Overvåkingssonen oppheves normalt to år etter at bekjempelsessonen er opphevet.

Informasjon til berørte parter

Kontrollområdeforskrifter i forbindelse med utbrudd av fisesykdommer må etableres raskt for å sikre at riktige smittebegrensende tiltak iverksettes. Med denne bakgrunn har Mattilsynets administrerende direktør besluttet at Mattilsynet kan unnta forskriften fra krav til høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill (jf. krav og unntak fra krav i utredningsinstruksen).

For at berørte aktører i tilstrekkelig grad likevel skal bli hørt, gis partene anledning til å uttale seg om sonenes utstrekning og forskriftsforslaget, både gjennom regionens forhøring med ca. en ukes frist, og gjennom hovedkontorets forkortede høring på ca. en uke.

Informasjon om at Mattilsynet ser for seg å endre eksisterende kontrollområdeforskrift ved å opprette en bekjempelsessone rundt lokalitet Nordgjæslingan ble i informasjonsmøte fredag 6. september 2019 gitt aktører som antas å bli berørt av Mattilsynets forslag. Forslag til forskrift og utbredelse av sonene ble sendt på forhøring 14. oktober 2019. Det ble gitt frist frem til utgangen av 22. oktober 2019 for å komme med innspill til forslaget. Mattilsynet mottok innspill fra SinkabergHansen AS og Emilsen Fisk AS. Disse ble vurdert og konkludert på i høringsbrevet.

Forslag til forskrift med kart ble lagt ut på Mattilsynets nettsider under regelverksutvikling tirsdag 29. oktober 2019. Det ble gitt frist til utgangen av tirsdag 5. november 2019 for å komme med innspill til forslaget. Ved en inkurie ble ikke alle aktørene på høringslisten informert om høringen. Mattilsynet utsatte derfor fristen for å gi innspill til utgangen av fredag 8. november 2019.

Mattilsynet har mottatt innspill fra Kystverket, Sjømatbedriftene, Vikna kommune, Emilsen Fisk AS og SinkabergHansen AS innen utgangen av fristen. Innspillene oppsummeres og vurderes i det følgende.

Kystverket

Kystverkets vurdering er at endringsforskriften ikke inneholder tiltak som får særskilte konsekvenser for trygg ferdsel, sikker navigasjon og framkommelige farvann, og har derfor ingen kommentarer til forslaget.

Mattilsynets vurdering:

Mattilsynet har ingen kommentarer til innspillet.

Sjømatbedriftene

Sjømatbedriftene var en av høringsinstansene som ikke ble informert om høringen da den ble sendt ut. På bakgrunn av den korte tidsfristen og svært høyt arbeidspress hadde ikke Sjømatbedriftene kapasitet til å ta stilling til de foreslåtte endringene. De bemerker at endringene vil kunne få konsekvenser for næringen. I tillegg opplyser de at de er kjent med hørings svarene fra næringsaktørene i området, og tar de til etterretning.

Mattilsynets vurdering:

Mattilsynet har ingen kommentarer til innspillet.

Vikna kommune

Vikna kommune ønsker på generelt grunnlag å understreke at å påføre produsentene langs Namdalskysten en ekstrakostnad som produsentene lenger sør ikke har, er uakseptabelt. Fiskevelferden må tas på like stort alvor i produksjonsområdene sør for Skjemta i Flatanger kommune som i produksjonsområde 7. Kostnadene med å bekjempe PD må dekkes av de bedriftene som har PD, jf. prinsippet om at forurenser betaler. Det må settes i gang tiltak som flytter PD-smitten lengre og lengre vekk fra kontrollsonene helt til sykdommen er utryddet totalt fra norskekysten.

Mattilsynets vurdering:

Mattilsynet vil bemerke at det arbeides aktivt for å unngå smittespredning av PD. I tillegg er det et klart mål at subtype SAV2 ikke skal etableres endemisk utenfor området mellom Stadt i sør til Skjemta (Buholmrosa fyr) i Trøndelag, og at subtype SAV3 ikke skal etablere seg endemisk utenfor området fra Jæren i sør til Stadt i nord. Innenfor de nevnte områdene er det også ønskelig å begrense omfanget av PD, men ved påvisning iverksettes det ikke like strenge tiltak.

Mattilsynet vil også påpeke at fiskevelferden tas på stort alvor i samtlige produksjonsområder langs kysten. Det arbeides kontinuerlig med å bedre både fiskevelferden og fiskehelsen, blant annet ved å forbygge, begrense og bekjempe sykdommer hos akvatiske dyr. Det er for øvrig ikke opp til Mattilsynet alene å avgjøre om det skal iverksettes tiltak som på sikt skal utrydde PD fra hele kysten av Norge. Det er også viktig å merke seg at det innebærer en risiko ved produksjon av levende dyr for at det utvikles sykdom som må bekjempes. Restriksjoner som iverksettes for å hindre spredning av smitte, rammer de anlegg som har dyr som får sykdom og de anlegg som

ligger i en avstand som kan innebære smittespredning. Aktørene på Namdalskysten får påleggene knyttet til sine anlegg fordi det er i dette området smitte har oppstått.

Emilsen Fisk AS

Emilsen Fisk AS mener at slakteriet Marøya bør holdes utenfor bekjempelsessonen. Bakgrunnen er å unngå at brønnbåtkapasitet blir låst til kai ved kjøring av slaktefisk fra sonene utenfor kontrollområdet i Vikna Sør. Krav til karantenetid vil medføre mye liggetid for brønnbåtflåten. Dette har en høy kostnad for tid som ikke kan benyttes til oppdrag. Det vil gå utover kapasiteten for lusebehandling, når flåten må benyttes til kun slaktefiskkjøring og karantenetid.

Selskapet viser til Skype-møte med Mattilsynet om lusesituasjonen i produksjonsområde 7. I følge Emilsen Fisk AS ba regiondirektøren i region Midt, Bjørn Røthe Knudtsen, en samlet næring om å ta i bruk de nødvendige virkemidler for å opprettholde kontroll med lusesituasjonen. I lys av det, mener selskapet at det virker lite formålstjenlig å ta brønnbåtene ut av avlusing for å knytte de til kai i karantene etter slaktefiskkjøring.

Emilsen Fisk AS mener smittefaren med skrogsmitte etter brønnbåtanløp ved Marøya er lav. Siden påvisningen av PD ved lokalitet Nordgjæslingan, har brønnbåttrafikken vært som normal til slakteriet, og selskapet vurderer ikke faren for smitte i tiden fremover som større enn i tiden som allerede har gått siden påvisningen i september.

Selskapet vil samtidig understreke at trafikk som går fra anlegg i Vikna sør og ut av kontrollområdet naturligvis må underlegges strenge biosikkerhetstiltak, herunder veterinærattest osv.

Mattilsynets vurdering:

Innspillet tilsvarer i all hovedsak innspillet til SinkabergHansen AS, som er oppsummert og vurdert under. Det vises derfor til vurderingene som er foretatt der.

SinkabergHansen AS

SinkabergHansen AS ber om at bekjempelsessonen endres slik at slaktelokalitet 13685 Marøya blir liggende i overvåkingssonen, og ikke i bekjempelsessonen. Begrunnelsen for dette er at det vil medføre store ekstrakostnader, økte luseproblemer og dårligere biosikkerhet hvis lokalitet Marøya forblir i bekjempelsessonen. I tillegg mener selskapet å ha vist at modellene for strøm- og smittespredning, som Mattilsynet har brukt i sitt forslag til kontrollområde, har så avgjørende lokale svakheter at de ikke kan legges til grunn for å innlemme i lokalitet Marøya i bekjempelsessonen.

I det følgende oppsummeres de ulike argumentene som fremgår av innspillet til selskapet. Mattilsynets vurdering av dette fremgår fortløpende.

1. Økt fare for smittespredning

Selskapet mener det vil gi best biosikkerhet dersom lokalitet Marøya blir liggende i overvåkingssonen. Dette begrunnes med at karantenekravet vil medføre at transportene inn til lokaliteten må utføres av flere båter samtidig for at det kan leveres nok fisk. Det vil innebære hyppigere skifte av brønnbåter mellom lokaliteter, noe selskapet mener vil være uheldig. For å redusere smittepresset mest mulig er det derfor ønskelig med en smittemessig ensartet kjøring for hver av de fire brønnbåtene som selskapet har tilgjengelig. Tidligere erfaringer har vist at karantekrav vil føre til uheldig disponering av brønnbåter for at planlagt slaktevolum skal kunne tas ut. Dette er noe selskapet er avhengig av for å opprettholde driftsplaner med brakklegging og drift av slakteriet med sine over 100 tilknyttede arbeidsplasser.

Mattilsynets vurdering:

Strategien som er valgt for å håndtere utbruddet av PD i området, innebærer at PD positiv fisk får stå i sjø frem til slakteklarstørrelse i 2020. En slik strategi medfører en stor sannsynlighet for at lokaliteter nærmere lokalitet Marøya blir smittet. Epidemiologisk kunnskap om PD tilsier at slike avstander det her er snakk om, sammenholdt med topografiske forhold, innebærer en risiko for direkte smittepåvirkning fra lokalitetene i nærheten av Marøya mot lokalitet Marøya, blant annet gjennom at virus binder seg til organisk materiale som følger overflatestrøm. Viruslike partikler kan også feste seg til organisk materiale som stammer fra fisk i ventemerdlokaliteten. Det er ikke sannsynlig at fisk som merdsettes gjennom en periode på seks dager i vesentlig grad kan infiseres og blir virusutskillere, men virus kan likevel feste seg til slik fisk slik at den bidrar til å opprettholde smitte i området.

I perioder vil lokalitet Marøya sannsynligvis måtte håndtere store mengder PD-smittet laks. Fisken skal sanitetsslaktes, men det vil alltid foreligge en risiko for at uhell, mangelfulle rutiner eller svikt i teknisk utstyr kan resultere i smitte til omgivelsene.

Forholdene nevnt ovenfor innebærer en risiko for at brønnbåter som anløper lokalitet Marøya vil kunne eksponeres for PD-smitte. Nivået av PD-smitte vil trolig ikke kunne sammenlignes med det en SAV-positiv fiskepopulasjon beliggende på lokalitet Marøya kunne bygget opp, men må likevel vektlegges, da konsekvensene av spredning av PD med brønnbåt nordover kan bli svært store. Et svært lavt antall PD-viruspartikler er nok til å infisere laks, og et stort antall brønnbåtkontakter mellom lokaliteter i PD-frie områder og lokalitet Marøya tilsier en risiko for spredning av PD.

En slik risiko reduseres gjennom vask og desinfeksjon av brønnbåten, etterfulgt av 48 timers karantene. Aktører har stilt spørsmål knyttet til den relative betydningen av 48 timers karantene i tillegg til vask og desinfeksjon for å redusere smitterisiko, såfremt vask og desinfeksjon gjennomføres på en forsvarlig måte. Mattilsynet mener en slik karantene representerer en ekstra sikkerhet, blant annet gjennom å redusere eventuelle restmengder av smittestoffer som følge av suboptimale hygienerutiner. Selv om skrogsmitte i mindre grad er tillagt betydning som risikofaktor, vil karantene til en viss grad kunne redusere forekomst av agens, ikke minst med tanke på SAV, som kan være bundet til fettholdig materiale som kan feste seg til skutesiden. Imidlertid vil trolig slippsetting, med rengjøring av skroget, være mer effektivt for å redusere en slik skrogrelatert risiko, om enn i utgangspunktet er vurdert som lav. Ligger det til rette for det, kan Mattilsynet gi tillatelse til bruk av slippsetting som alternativ til 48 timers karantene.

Forskrift om transport av akvakulturdyr § 20a setter krav til at brønnbåter som forlater PD-sonen, jfr. nasjonal PD-forskrift § 2, skal være rengjort og desinfisert, med etterfølgende karantene. Tilsvarende gjelder for servicefartøy etter nasjonal PD-forskrift § 10 andre ledd. Bestemmelsene er ment å redusere risiko for smitte fra endemisk PD-sone til overvåkingssonen for PD sør for Jærens rev ved Søre Revtangenen i Rogaland og nord for Skjemta (Buholmrosa fyr) i Trøndelag. Det er et klart mål og ønske at PD ikke skal etablere seg endemisk nord og sør for PD-sonen.

Når det nå påny er påvist PD nord for PD-sonen er det naturlig at de kravene som stilles mellom PD-sonen og overvåkingssonen, i størst mulig grad gjenspeiles mellom kontrollområdet for PD i Trøndelag og Nordland og områdene nordover. Det er lite som taler for at det skal iverksettes mindre byrdefulle tiltak her, enn mellom PD-sonen og overvåkingssonene. Det er derfor ønskelig at tett kontakt mellom kontrollområdet for PD og områdene nordover reduseres, noe næringen i fellesskap må være med å unngå. Særlig gjelder dette for bekjempelsesonen og i området rundt lokalitetene med størst sannsynlighet for smittespredning. Risikoen knyttet til en enkelt transport er naturligvis lav, men ved mange og hyppige transporter mellom disse områdene vil risikoen for videre smittespredning til lokaliteter i Nordland bli langt større.

2. Strøm- og smittespredningsmodeller som grunnlag for forskriften

Selskapet vurderer at strømodelleringene viser liten påvirkning på lokalitet Marøya. Sammenholdt med vurderingene rundt smitteoppformering i anlegget tilsier det at faren for at brønnbåt skal ta med smitte nordover etter å ha losset fisk i ventemerde ved lokalitet Marøya er neglisjerbar. Selskapet mener at Mattilsynets kunnskapsstøtteinstitusjon, Veterinærinstituttet, ikke er tilstrekkelig oppdatert på avgjørende lokale forhold rundt strømningsbildet og smittespredning i det aktuelle området.

Smittespredningsmodell lagt til grunn av Veterinærinstituttet

Selskapet mener det er usikkerhet i modellen som danner grunnlaget for smittespredningen; «*Space-time modelling of the spread of pancreas disease (PD) within and between Norwegian marine salmonid farms*» (Aldrin, Huseby og Jansen).

Det refereres ikke til skiller mellom vaksinert og uvaksinert fisk. Fisken i Vikna Sør er vaksinert mot PD, noe som gjør at fisken normalt vil skille ut mindre virus enn uvaksinert fisk, samtidig som mottakeligheten for smitte reduseres. Dette mener selskapet må tas inn i smittespredningsanalysen.

Grunnlaget er basert på datagrunnlag fra 2003 til 2012 for alle Norges lokaliteter, men bare med PD-utbrudd i vestlandske fjorder. Selskapet mener det er forskjell på smittedynamikken i Vikna sør i forhold til vestlandske fjorder. Det vises også til at man bør være forsiktig med å bruke smittespredningsmodellen i PD-frie geografiske områder. Selskapet stiller derfor spørsmål til om modellen kan benyttes for å estimere sannsynlighet for smittespredning i Vikna sør. Det er vesentlig forskjell på biosikkerhetstiltakene som brukes i dag med det som ble gjort i perioden 2003 til 2012. Det vil påvirke spredningsmønsteret vesentlig.

Det er uoverensstemmelser mellom Veterinærinstituttets vurdering i brev av 6. september 2019 og publikasjonen det vises til, ved at det er oppgitt feil årstall for tallgrunnlaget i publikasjonen, og at usikkerhetene i spredningsmodellen ikke er tatt med.

Mattilsynets bruk av kunnskapsstøttevurdering fra Veterinærinstituttet

Smittespredningsmodellen tar ikke hensyn til strøm og vind. Lokalitet Marøya er ikke tatt med i beregningene, og det finnes derfor ikke data for Marøya

Smittefaren til lokalitet Marøya er antatt å være i samme størrelsesorden som de lokalitetene som er med i beregningene. Dvs. at sannsynligheten for smitte innen tre måneder er 7 til 23 prosent, og 51 til 68 prosent for 12 måneder. I følge selskapet har det da valgt å se bort fra sammenlignbare lokaliteter slik som f.eks. lokalitet 25235 Humulen. Sannsynligheten for smitte dit er innen tre måneder 1 prosent, og 18 prosent for 12 måneder.

I Veterinærinstituttets rapport av 6. september 2019 er ikke lokalitet Marøya nevnt som brohodelokalitet. Selskapet skriver at årsaken er ukjent. Siden det dreier seg om en slaktelokalitet hvor fisken maksimalt står i sjø i seks dager, vil det ikke etableres et smittereservoar slik en matfisklokalitet kan gjøre.

SINMOD 2017 referanse for smittespredning

Det er i innspillet vist til figur som fremgår av SINMOD2017. Figuren viser smittespredningen fra lokalitet Nordgjæslingan. Lokalitet Marøya kommer ikke opp i figuren, da smittespredningen er mindre enn 0,5 prosent. Av figuren kan det se ut som at smittepresset er størst for lokaliteter i samme øygruppe og i nordvestlig retning.

Selskapet finner det svært vanskelig å kunne trekke en konklusjon om at lokalitet Marøya er påvirket av smitte fra lokalitet Nordgjæslingan. Dette er fordi den største smittefaren er vest nordvest for lokalitet Nordgjæslingan.

Selskapet viser til at SINMOD2017 viser kobling mellom lokalitet 30997 Skrubbholmen og lokalitet Marøya. Selskapet mener dette forutsetter at strømbildet er korrekt stimulert og har en høy nok oppløsning på bunntopografien. Strømplott fra SINMOD2017 viser at strømmen fra lokalitet Skrubbholmen dreier av mot vest langs Marøylandet, et område som ifølge sjøkart kun er tørt. Selskapet mener derfor det virker lite troverdig at strømmen dreier av i den retningen da det vil være mindre motstand i sjøen i retning nordøst. Samtidig vil strømmen fra lokalitet Skrubbholmen møte strømmen i Nærøysundet som også går mot nordøst. Selskapets påstand er at strømmen fra lokalitet Skrubbholmen til lokalitet Marøya er feil modellert, med bakgrunn i en grid på 160x160 bunntopografien.

Selskapet har fremstilt problemstillingen til SINTEF, se vedlegg 2 til innspillet. Konklusjonen til SINTEF, etter vurdering av forelagt problemstilling, er tilsvarende bedømmelse som selskapet har gjort.

Mattilsynets vurdering:

Generelle kunnskaper og erfaringer med PD må vektlegges og vurderes sammen med smittespredningsmodeller. PD er regnet som en svært smittsom sykdom som kan smitte over lange avstander i sjø. Avstanden mellom lokalitet Marøya og de nærliggende lokalitetene lenger sør, med forbindelse på øst- og vestsiden av Nærøya, vurderes i en smittesprednings-sammenheng som kort.

Veterinærinstituttet sin modell beregner 18 % sannsynlighet for at lokalitet Humulen er smittet innen 12 måneder. Lokalitet Marøya ligger 12 km nærmere lokalitet Nordgjæslingen enn det lokalitet Humulen gjør. Mattilsynet ser at smittespredningsmodeller er beheftet med usikkerhet og skal derfor brukes med forsiktighet, noe også Veterinærinstituttet er enig i. Selv om man tar i betraktning en slik usikkerhet i forhold til hvor presis modellen er, mener vi modellen sannsynliggjør en ikke uvesentlig smittepåvirkning mot lokalitet Marøya.

Vi er enige i at vaksinestatus vil kunne påvirke smitteutskillelse, men vi finner det ikke faglig forsvarlig av den grunn ikke å vektlegge hovedtendenser i beregningene til Veterinærinstituttet. Vi konstaterer at det 13. november 2019 ble meldt om positive PCR funn av SAV på nabolokalitet til lokalitet Nordgjæslingen, lokalitet 30076 Kyrøyene. I henhold til Veterinærinstituttet sine beregninger er det 23 % sannsynlig for smittepåvisning der i løpet av 3 måneder. Lokalitet Kyrøyene er vaksinert mot PD, noe også lokalitet Nordgjæslingen er.

Mattilsynet tillegger uoverensstemmelsen når det gjelder oppgitt årstall for tallgrunnlaget for publikasjonen mindre vekt. Veterinærinstituttet understreker forøvrig at modellen er basert på en rekke antagelser, og modellen inkluderer ikke ulike typer direkte kontakt mellom anlegg, som også vil kunne påvirke oppgitte sannsynligheter.

En rekke aktører tilbyr smittespredningsmodeller, blant annet Sintef. Som Sintef gir uttrykk for i sin e-postkorrespondanse med selskapet, må resultater fra slike modeller alltid vurderes kritisk. Samtlige er beheftet med større eller mindre grad av usikkerhet, og det mangler i mange områder validering av modellene. Ofte er strømmålingene basert på gjennomsnitt for kortere eller lengre perioder, uten at episodisk variabilitet vektlegges. SinkabergHansen peker på svakheter i SINMOD2017, koblet til at bunntopografi, som kan gi et feil bilde på strømforhold. Slike forhold, men også andre faktorer, f.eks. episodisk vinddrevet overflatestrøm, vil kunne påvirke reell smittepåvirkning. I vurderingen av smittekontakt mellom lokalitet Skrubbholmen og lokalitet Marøya kan bunnforhold begrense strømkontakt. Samtidig vil kraftig vinddrevet overflatestrøm rundt nordenden av lokalitet Marøya også kunne påvirke smittebildet. I tillegg vil også vannmasser gjennom Nærøysundet kunne føre med seg smitte.

3. Redusert kapasitet til lusebehandling

Lusesituasjonen i området er utfordrende, og det er planlagt og gjennomført rulling på ulike behandlingsmetoder ved bruk av brønnbåter på flere lokaliteter med V19 og H18 fisk. Det har også vært avholdt møter mellom næringsaktørene og Mattilsynet vedrørende situasjonen. Mattilsynet har der anmodet om at hele «verktøykassen» tas i bruk. I dette arbeidet er selskapet avhengig av brønnbåter, og kravet om 48-timers karantene for brønnbåter som går inn til lokalitet Marøya vil derfor fjerne et viktig avlusningsverktøy. Selskapet mener det gir et åpenbart paradoks opp mot omforent strategi for lusebekjempelse. I tillegg er tapt kontroll på bekjempelse av lus i regionen i seg selv et stort problem, samtidig som det også vil bidra til økt fare for smittespredning som følge av forflytninger av avlusingsutstyr.

Mattilsynets vurdering:

Mattilsynet er klar over at kravet om 48 timers karantene vil kunne legge beslag på brønnbåtkapasitet dersom en ønsker å slakte fisk fra PD-frie områder i en PD-bekjempelsessone. Samtidig er utgangspunktet at et utbrudd av PD må håndteres med de tiltakene som anses nødvendige. At håndteringen av lusesituasjon i området blir mer krevende vil bare helt unntaksvis kunne ha betydning for hvilke tiltak som iverksettes. Håndtering av en utfordrende lusesituasjon parallelt med andre sykdomsutfordringer er noe en oppdretter må forvente. God beredskap bør inkludere reservekapasitet til å drifte innenfor de krav regelverket setter med den mengde fisk som er i sjøen til enhver tid.

Ved fastsettelsen og iverksettelsen av tiltak for å forbygge, begrense og bekjempe, samt forhindre at PD etablerer seg endemisk i området, må det først og fremst ses hen til smitterisikoen. Det betyr at selv om det vil påvirke håndteringen av lusesituasjonen i området, er det smitterisikoen Mattilsynet må ta stilling til ved iverksettelsen av nødvendige tiltak. Som beskrevet i vurderingene over tilsier smitterisikoen til og fra lokalitet Marøya at lokaliteten bør ligge i bekjempelsessonen, blant annet fordi konsekvensene ved smittespredning videre nordover vil være betydelige.

Det følger av akvakulturdriftsforskriften³ § 7 at virksomhetene plikter å ha oppdaterte beredskapsplaner. Hensikten med disse er å bidra til å ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Som grunnlag for beredskapsplaner bør det foreligge gode risikovurderinger som tar høyde for at ulike hendelser kan oppstå samtidig, og sette virksomhetene i stand til å håndtere disse på en smittefaglig og fiskevelferdsmessig forsvarlig måte.

I etterkant av utbruddet av PD ved lokalitet Nordgjæslingan avholdt Mattilsynet et fellesmøte med oppdrettsaktørene onsdag 11. september 2019. Fem av oppdrettsaktørene, blant annet SinkabergHansen AS og Emilsen Fisk AS, ga skriftlig innspill til løsninger for at PD påvist fisk skulle få stå frem til slakteklar størrelse, i stedet for en umiddelbar utslakting. Mattilsynet mottok innspillet 16. september 2019. I avveiningene som selskapene har foretatt, må det kunne forventes at de tok høyde for at lokalitet Marøya kunne bli liggende i bekjempelsessonen, og at det kunne få betydning for håndteringen av blant annet lusesituasjonen. Bekjempelsessonen som er foreslått er lik bekjempelsessone 3 Flatanger og Vikna som ble opphevet 19. februar 2019. Lokalitet Marøya var en del av bekjempelsessone 3 Flatanger og Vikna. Når det påny ble påvist utbrudd av PD i det samme området, litt over seks måneder etter opphevelsen av bekjempelsessonen, må aktører i området ha kunnet forutse at lokalitet Marøya ville bli inkludert i en ny bekjempelsessone.

Utfordringer med lus og utbrudd av en alvorlig smittsom dyresykdom som PD er alvorlige hendelser som Mattilsynet må iverksette alle nødvendige tiltak for å bekjempe. Det er ikke slik at tiltak for å bekjempe den ene hendelsen må stå tilbake for å bekjempe den andre.

4. Forskriftens økonomiske konsekvens

Selskapet har beregnet merkostnader som de mener vil påløpe dersom lokalitet Marøya inngår i bekjempelsessonen. Merkostnadene er beregnet på bakgrunn av forskriftsforslagets § 7 om krav til blant annet veterinærkontroll og 48 timers karantene for brønnbåter og slaktefartøy. Merkostnadene er beregnet til kr. 75 950 000,-. Beløpet er basert på kalkyler fra Oppdretternes miljøservice, og fremgår av innspillet vedlegg 1.

³ Forskrift 17. juni 2008 nr. 800 om drift av akvakulturanlegg

Mattilsynets vurdering:

Selskapet har fremlagt en svært grov kalkyle som Mattilsynet ikke har gått nærmere inn i. Mattilsynet er klar over at fastsettelse av kontrollområdeforskrift vil kunne påføre berørte aktører negative konsekvenser, herunder økonomiske. Disse konsekvensene må vurderes opp mot det formål tiltakene skal oppnå. Tiltak som iverksettes skal være forholdsmessige. Det vil si at de ikke skal gå lenger enn det som er nødvendig for å oppnå det formål de er satt til å ivareta.

I dette tilfellet må merkostnaden selskapet viser til vurderes opp mot smitterisikoen til lokalitet Marøya, og evt. smitterisiko fra lokalitet Marøya og videre nordover.

Som det fremgår av gjennomgangen over mener Mattilsynet at det foreligger en reell risiko for at lokalitet Marøya kan bli smittet. Dette innebærer en risiko for at smitte kan føres nordover. Inkluderes lokalitet Marøya i bekjempelsessonen vil det bidra til å redusere eventuell smitterisiko fra lokaliteten, ved at det stilles krav til rengjøring og desinfeksjon av brønnbåter, slaktebåter og annet utstyr før det brukes utenfor bekjempelsessonen.

Det har også betydning at dette området er utenfor den nasjonale PD-sonen og derfor er et område hvor målsettingen er at PD ikke skal etablere seg endemisk. For at en slik målsetting skal nås, er det avgjørende at det iverksettes nødvendige tiltak. Merkostnadene og konsekvensene av videre spredning av PD nordover vil i tillegg være betydelig større enn merkostnadene knyttet til at lokalitet Marøya blir liggende i bekjempelsessonen.

I en vurdering av forholdsmessighet er det også et moment hvorvidt de negative konsekvensene er forsøkt avhjulpet ved bruk av andre handlingsalternativer og virkemidler. Selskapet har ikke godtgjort at de angitte merkostnadene ikke kan unngås på annen måte enn at lokalitet Marøya blir liggende i overvåkingssonen. Det kan derfor ikke utelukkes at bruk av andre handlingsalternativer og virkemidler kan medføre reduserte merkostnader.

Det vises for øvrig til at den foreslåtte forskriften åpner for at det kan gis tillatelse til å fravike noen av bestemmelsene dersom vilkårene for det anses oppfylt. Det understrekes at hvorvidt vilkårene er oppfylt må avgjøres på bakgrunn av en konkret vurdering i det enkelte tilfellet.

Mattilsynets vurdering er at de angitte merkostnadene som følger av at lokalitet Marøya blir liggende i bekjempelsessonen ikke er så tyngende at forslaget til bekjempelsessone anses uforholdsmessig.

Mattilsynet kan heller ikke se at de andre omstendighetene som er trukket frem i innspillene tilsier at det er uforholdsmessig å omfatte lokalitet Marøya i bekjempelsessonen. Det vil klart utgjøre en smitterisiko dersom lokaliteten blir liggende utenfor bekjempelsessonen, blant annet fordi man ikke vil kunne ha tilstrekkelig kontroll med brønnbåter og annen trafikk som anløper lokaliteten. Hvis det blir påvist PD på lokalitet Skrubholmen, noe som er høyst sannsynlig, vil behovet for nødvendige tiltak rundt lokalitet Marøya øke. Effekten av de tiltakene som iverksettes ved å inkludere lokalitet Marøya i bekjempelsessonen lar seg ikke i tilstrekkelig grad ivaretas på annen måte.

Tilråding

På bakgrunn av vurderingene som er foretatt med grunnlag i smitterisiko, lokale forhold, innspillene og dokumentasjon fra kunnskapsstøtte tilrådes det at vedlagte endringsforskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland fylker fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om endring av forskrift 15. desember 2017 nr. 2096 om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr, Flatanger,

Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 26. november 2019 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og forskrift 17. juni 2009 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr § 40, jf. forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr § 8

I

I forskrift 15. desember 2017 nr. 2096 om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr, Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal endret lyde:

Forskriften gjelder opprettelse av et kontrollområde rundt lokaliteter i Trøndelag og Nordland med påvist PD. *Kontrollområdet består av en bekjempelsessone og en overvåkingssone i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner i Trøndelag og Nordland fylker.*

§ 2 andre ledd skal endret lyde:

Bekjempelsessonen opprettes omkring lokalitet 26315 Nordgjæslingen i Vikna kommune. Bekjempelsessonen omfatter lokalitetene 26315 Nordgjæslingen, 39797 Småholman, 12590 Helligholmen, 37177 Djuptaren, 10256 Bondøya, 28916 Tjærnholmen, 30076 Kyrøyene, 32057 Lyngøy, 26335 Geitholmen, 30997 Skrubholmen, 13959 Oterholmen, 32837 Ursbakken, 31357 Geitryggen, 13581 Ramstadholmen, 13681 Ryumsjøen Reipholmen og 13685 Marøya og avgrenses:

- *Fra vest med en rett linje mellom et punkt i havet (10,545462; 64,708584) og et punkt til nord (10,544698; 64,899777), og deretter videre til et punkt på Brusøya (10,773215; 64,985544). Videre med en sirkel med 20 km radius rundt et punkt i havet (10,961705; 64,731097) helt til øst og inkluderer hele Arnøygjorden.*
- *Fra sør avgrenses med en rett linje mellom et punkt ved Abelvær (11,202861; 64,725415) tilbake til punktet i havet (10,545462; 64,708584).*

§ 2 tredje ledd skal endret lyde:

Overvåkingssonen dekker det arealet av kontrollområdet som ligger utenfor bekjempelsessonen, og avgrenses:

- *I vest av grunnlinjen.*
- *I sør med en rett linje fra fylkesgrensen ved Skjemta, Flatanger (10,51; 64,429) til åpen sjø (9,585062; 64,673305).*
- *I nord med en 30 km radius sirkel rundt lokaliteten 14019 Øksningen fra et punkt på Rodals-stranda i Torgfjorden (12,180545; 65,401904) til et punkt i havet nordøst fra øya Gimsa (11,770056; 65,277527). Deretter videre med en rett linje til grunnlinjen i åpen sjø (10,646503; 65,542428).*

§ 2 fjerde ledd skal endret lyde:

I kontrollområdet gjelder særskilte tiltak, krav og forbud rettet mot akvakulturanlegg og andre som driver akvakulturrelaterte aktiviteter.

§ 2 femte ledd skal endret lyde:

I vedlagte kart er bekjempelsessonen markert med rødt og overvåkingssonen markert med gult.

§ 2 sjette ledd skal endret lyde:

Forskriften gjelder også slakterier, notvaskerier og andre virksomheter utenfor kontrollområdet som håndterer akvakulturdyr og utstyr fra anlegg i kontrollområdet.

§ 2 syvende skal endret lyde:

Forskriften gjelder i tillegg til bestemmelser i forskrift 29. august 2017 nr. 1318 om tiltak for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom (PD) hos akvakulturdyr.

§ 2 åttende ledd tas ut.

§ 3 andre ledd bokstav c) skal lyde:

c) Slaktebåter: Fartøy med godkjenning for slakting av akvakulturdyr.

Kapittel II. Tiltak i bekjempelsessonene skal endret lyde:

Kapittel II. Tiltak i bekjempelsessonen

§ 4. Forbud mot å flytte fisk

Det er forbudt å sette ut fisk i akvakulturanlegg innenfor bekjempelsessonen uten tillatelse fra Mattilsynet. Unntatt fra forbudet er flytting av rensefisk inn i et akvakulturanlegg som ikke har påvist PD.

Det er forbudt å føre fisk fra anlegg i bekjempelsessonen ut av, eller mellom anlegg i bekjempelsessonen, uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også flytting av fisk til slakterier.

§ 5. Krav til akvakulturanlegg

Valg av slakteri for slakting av fisk fra akvakulturanlegg fra bekjempelsessonen skal godkjennes av Mattilsynet. Akvakulturanlegget skal opplyse transportør av fisken om krav som stilles til transporten.

Alle anleggene i bekjempelsessonen som bruker ubehandlet sjøvann skal rengjøres og desinfiseres uten ugrunnet opphold etter at de er tømt for fisk. Deretter skal alle anleggene brakklegges samtidig i to måneder. Mattilsynet kan tillate kortere brakkleggingstid, men ikke mindre enn én måned koordinert brakklegging. Den samordnede brakkleggingstiden starter når Mattilsynet har godkjent vask og desinfeksjon.

Akvakulturanlegg i bekjempelsessonen skal utarbeide en plan for rengjøring og desinfeksjon av utstyr. Planen skal omfatte alt utstyr som har vært brukt på anlegget og oversendes Mattilsynet.

Akvakulturanlegg i bekjempelsessonen skal føre logg over aktiviteten til servicefartøy og servicepersonell. Loggen skal inneholde oversikt over gjennomført vask og desinfeksjon av båt og utstyr som har vært brukt på anlegget og oversendes Mattilsynet.

Gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskriften skal registreres fortløpende. Registreringene skal være lett tilgjengelige for Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 6. Krav til transport og håndtering av oppdrettsnøter

Oppdrettsnøter fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen skal transporteres i tett beholder, og alt avrenningsvann fra beholderen skal samles opp på notvaskeriet og desinfiseres.

Ved rengjøring av nøter fra bekjempelsessonen skal avløpsvannet samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp eller gjenbruk. Filtratet skal håndteres på en smittehygienisk forsvarlig måte.

§ 7. Krav til bruk av brønnbåter, slaktebåter, servicefartøy og utstyr

Brønnbåter, slaktebåter, servicefartøy og annet utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen skal rengjøres og desinfiseres før utstyret tas i bruk i et annet akvakulturanlegg i eller utenfor bekjempelsessonen. Gjennomført rengjøring og desinfeksjon av brønnbåter, slaktebåter og servicefartøy skal være inspisert og attestert av veterinær eller fiskehelsebiolog før fartøyet skal tas i bruk på anlegg utenfor bekjempelsessonen.

Brønnbåter og servicefartøy som har håndtert levende fisk eller ubehandlet dødfisk i bekjempelsessonen, skal i tillegg gjennomgå karantene før fartøyet tas i bruk i annet akvakulturanlegg utenfor bekjempelsessonen. Karantenetiden skal være minst på 48 timer fra rengjøringen er attestert. Mattilsynet kan gi tillatelse til slippsetting som alternativ til karantene der det ligger til rette for det.

Dersom smitterisikoen er lav, kan Mattilsynet gjøre unntak fra kravet om karantenetid for transporter av fisk utenfra og inn til bekjempelsessonen når brønnbåten går direkte ut av sonen etter levering av fisken. Mattilsynet kan også gjøre unntak fra kravet om karantene ved overgang til oppdrag i PD-sonen.

Båtfører på brønnbåter, slaktebåter, servicefartøy og servicepersonell skal føre logg over sin aktivitet i bekjempelsessonen. Loggen skal inneholde oversikt over gjennomført vask og desinfeksjon av båten, og hvilke akvakulturanlegg som er besøkt, herunder tidspunkt og type oppdrag.

Akvakulturanleggene i bekjempelsessonen skal utarbeide en plan for rengjøring og desinfeksjon for servicefartøy og annet utstyr fra anlegg i bekjempelsessonen. Planen skal omfatte alt utstyr som har vært på anlegget og oversendes Mattilsynet.

§ 8. Krav til slakterier som skal slakte fisk fra bekjempelsessonen

Fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen skal ikke plasseres i åpen slaktemerd ved mottak på slakteriet. Mattilsynet kan gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav eller det er nødvendig for å kontrollere sykdommen.

Slakterier som slakter fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen skal ikke samtidig motta fisk fra andre anlegg. Mattilsynet kan gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav og det er nødvendig for å kontrollere sykdommen.

Slakteriene må fortløpende registrere gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskriften. Registreringene skal være lett tilgjengelige for Mattilsynet ved inspeksjon.

§ 9. Krav til transport

Levende laksefisk som ikke skal til bestemmelsessted i bekjempelsessonen, skal så langt som mulig transporteres utenom bekjempelsessonen.

Transportører som transporterer akvakulturdyr gjennom bekjempelsessonen, skal fortløpende registrere gjennomførte tiltak fastsatt i denne forskriften. Registreringene skal være lett tilgjengelige for Mattilsynet ved inspeksjon.

Det er forbudt for båter og andre transportmidler å ta inn transportvann, ballastvann eller lignede i bekjempelsessonen. Forbudet gjelder ikke for transportvann som tas inn ved lasting av fisk i sonen. Mattilsynet kan gi tillatelse til annen behandling av transportvann.

Transportør skal følge pålagt transportrute og transportmåte for transport av fisk til slakteri i vedtak Mattilsynet har fattet i medhold av § 5 første ledd.

Mattilsynet kan pålegge ytterligere tiltak overfor transportører som transporterer fisk til eller fra akvakulturanlegg i bekjempelsessonen, for eksempel krav om godkjent transportrute, lukket brønn, behandling av transportvann, avfallsbehandling, vask og desinfeksjon.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen transport i bekjempelsessonen som kan innebære smittefare.

§ 10. Tiltak overfor annen virksomhet

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i bekjempelsessonen som kan innebære smittefare.

§ 11 skal endret lyde:

Det er forbudt å føre levende fisk fra akvakulturanlegg i overvåkingssonen ut av overvåkingssonen nordover, uten tillatelse fra Mattilsynet. Forbudet gjelder også flytting av levende fisk til slakterier.

§ 14 skal endret lyde:

§ 14. Opphevelse av bekjempelsessonen

Etter at all laksefisk fra akvakulturanleggene i bekjempelsessonen er slaktet ut, anlegg og utstyr er forskriftsmessig rengjort og desinfisert, lokalitetene har gjennomført en koordinert brakklegging i samsvar med § 5, kan Mattilsynet vedta at bekjempelsessonen skal oppheves.

Fra samme dato som bekjempelsessonen oppheves, blir området en del av overvåkingssonen.

§ 15 flyttes til Kapittel IV. Kontrollområdets varighet, og skal endret lyde:

§ 15. Opphevelse av overvåkingssonen

Overvåkingssonen oppheves når det er gått to år siden bekjempelsessonen i kontrollområdet ble opphevet.

§ 15. Tilsyn og vedtak blir ny § 16. Tilsyn og vedtak

§ 16. Dispensasjon blir ny § 17. Dispensasjon

§ 17. Straffebestemmelser blir ny § 18. Straffebestemmelser

§ 18. Ikrafttredelse og varighet blir ny § 19. Ikrafttredelse og varighet. Andre ledd skal endret lyde:

Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever bekjempelsessonen i samsvar med forskriftens § 14.

Vedlegg 1 (kart) til forskriften erstattes av vedlegg 1 til denne forskriften.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 1 kart:

Kart over PD-kontrollområde i Flatanger, Fosnes, Namsos, Nærøy, Vikna, Leka, Bindal, Brønnøy og Sømna kommuner, Trøndelag og Nordland.

